

ИЗЛОЖБА НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ „СТЕВАН СРЕМАЦ“

СВЕТСКИ ДАН ПОЕЗИЈЕ

АУТОРИ ИЗЛОЖБЕ: СУЗАНА СТАНКОВИЋ, МАЈА НОВАКОВИЋ,
СНЕЖАНА КОСТИЋ, ДИЗАЈН - ЉУБИША БУЦА НИКОЛИЋ

Светски
дан
Поезије

Песма над песмама

Лијепа ти си, драга моја,
лијепа ти си, очи су ти као у
голубице између витница твојих;
коса ти је као стадо коза
које се виде на гори Галада.

Зуби су ти као стадо ована
једнаких, кад излазе из купала,
које се све близне а ниједне
нема жалове.

Усне су ти као конач скерлета,
а говор ти је љубав; као
кришка шинка јагодине су
твоје између витница твојих;

Врат ти је као кула Давидова
саздана за оружје, гдје
висе тисућама штитови и свакојако
оружје јуначко;

Двије су ти дојке као два
ланета близанца, који пасу међу
љљанима.

Док дан захлади и сјенке
отиду, или ћу ка гори смирновој
и ка хуму тамјанову.

Сва си лијепа драга моја, и
нема недостатака на теби.

Ходи са мном е Ливана, невјесто,
ходи са мном е Ливана,
да гледаш с врха Аманскога, с
врха Сенирскога и Ермонскога,
из пећина лавовских, с гора
рисовских.

Отела си ми срце, сестро
моја невјесто, отела си ми срце
једнијем оком својим и једнијем
ланчићем с грла својега.

Лијепа ли је љубав твоја,
сестро моја невјесто, боља је
од вина љубав твоја, и мирис
уља твојих од свијех мириснијех
ствари.

С усана твојих капље сат,
невјесто, под језиком ти је мед
и млијеко, и мирис је хаљина
твојих као мирис Ливански.

Ти си врт затворен, сестро
моја невјесто, извор затворен,
студенац запечаћен.

Биље је твоје воћњак од
шипка с воћем красијем, од
кипра и нарда.

Од нарда и шафрана, од
иђирота и цимета са свакојаким
дрвљем за кад, од смирне
и алоја и са сваким прекрасним
мирисима.

Изворе вртovima, студенце
воде живе и која тече с
Ливана!

Устани сјевере, и ходи јуже,
и дуди по врту мом да капљу
мирис његови; нека дође
драги мој у врт свој, и једе красно
воће своје.

из Библије

Пророк и Пророков врт

А једна жена, која је привијала своје чедо уз прса, рече: Причај нам о Деци. А он рече:
Ваша деца нису ваша.
Она су синови и кћери жудње Живота за самим собом.
Они настају преко вас, али не од вас,
И, премда су са вама, она вам не припадају.
Можете им даровати своју љубав, али не и своје мисли,
Јер она имају мисли сопствене.
Можете им скућити тела, али не и душе,
Јер душе њихове обитавају у кући еутрашњице, коју ви не можете походити, чак ни у сновима својим.
Можете тежити да будете као они, али не покушавајте да их терате да буду као ви.
Јер, живот не иде уназад, нити се задржава у прошлости.
Ви сте лукови из којих се деца ваша попут живих стрела одапињу напред.
Стрелац види мету на стази бескраја и Он вас савија снагом својом, како би стреле Његове летеле хитро и
далеко.
Нека вас срећа испуни што вас Стрелац савија у руци својој;
Јер, баш као што воли стрелу што лети, Он воли и постојани лук.

Халил Цубран
Превод са енглеског
Раша Секуловић

Пророк, култна књига многих генерација XX века и „најчитаније дело после Библије“, објављена је први
пут на енглеском језику 1923. године. Историја њеног настајања је веома необична. Цубран је од ране младости
имао у глави скицу овог ремек-дела. Али када је својој мајци поменуо да спрема књигу „која ће изменити лице
света“, она му је одговорила: „Да, написаћеш такву књигу када будеш имао тридесет и пет година (1918); тек
тада ћеш почети да је пишеш. ... Свет ће увек волети твоје списе, као што и ја волим све што ти напишеш.
Истина је да си ти данас пронашао самог себе, али треба да живиш дуже да би пронашао Другог. Када то
постигнеш, написаћеш оно што ће ти Он диктирати.“

АКО

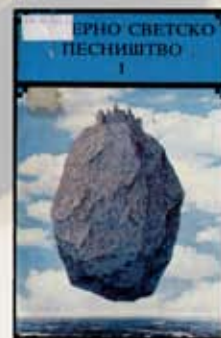
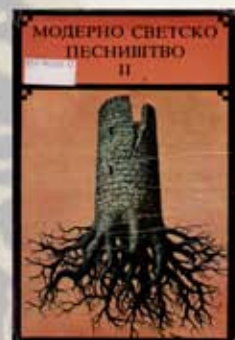
Ако можеш да сачуваш разум кад га око тебе
губе и осуђују те;
Ако можеш да сачуваш вјеру у себе кад сумњају у тебе
Али не губећи из вида ни њихову сумњу;
Ако можеш да чекаш, а да не замараш чекајући,
или да будеш жртва лажи, а да сам не упаднеш у лаж
или да те мрзе, а да сам не дам маха мржњи;
и да не изгледаш у очима свијета сувише добар
ни твоје ријечи сувише мудре
Ако можеш да сањаш, а да твоји снови не владају тобом,
Ако можеш да мислиш, а да твоје мисли не буду (себи) циљ
Ако можеш да погледаш себи у очи Побједи или Порази;
И да, непоколебљив, утјераш и једно и друго у лаж (страх);
Ако можеш да поднесеш да чујеш истину коју си изрекао
Изопачену од подлаца, у замку за будале,
Ако можеш да гледаш твоје животно дјело срушено у прах,
и да поново прилегнеш на посао са поломљеним алатом;
Ако можеш да сабереш све што имаш
и једним замахом ставиш све на коцку,
изгубиш, и поново почнеш да стичеш
и никад ниједном ријечи не поменеш свој губитак;
Ако си у стању да присилиш своје срце, живце, жиле
Да те служе још дуго, нако су те већ одавно издали
и да тако истрајеш у мјесту, кад у теби нема ничега више
До воље која им говори "ИСТРАЈ"

Ако можеш да се помијешаш са гомилом, а да сачуваш своју част ;
или да општиш са краљевима и да оставиш скроман;
Ако те најзад нико, ни пријатељ ни непријатељ не може да увриједи;
Ако сви људи рачунају на тебе, али не претјерано;
Ако можеш да испуниш минут који не прашта
са шездесет екупоцијених секунди,
Тада је свијет твој и све што је у њему,
И што је много више, тада ћеш бити велики ЧОВЈЕК,
Сине мој!

Радјард Киплинг
Превод Иво Андрић

КИПЛИНГ РАДЈАРД (1865—1936). Родио се у Бомбају, у Индији. Још док је тамо живео, почео је да пише
стихове и приче. Од 1889. живео је у Енглеској, где је разграно књижевну делатност. Године 1907. добио је
Нобелову награду. Главна су му дела: Војничке баладе. Књига о цунгли (I и II), Приче са планина, Ви-Вили
Винки. Светлост која је промашила итд. Написао је и Аутобиографију, која је објављена после његове смрти.

Poezija

I vekova

АКО КАЖЕМО

Ако кажемо
рекли смо што нисмо хтели рећи
Ако ћутимо нисмо ништа рекли
али смо много прећутали.

Свака реч значи оно
што значи њено ћутање.

ДОК БУДЕШ ПЕВАО

Док будеш певао ко ће
Твоје време да носи
Док једини пркосиш
Сиромаштву јасноће

У сусрет јетком ноћу
И подсмешљивој роси
Док будеш певао ко ће
Твоје време да носи

Путуј певај пркоси
Само те песма хоће
И ноћ се тобом поноси
Али док певаш ко ће
Твоје време да носи.

ПЕСМА ЗА МОЈ 27. РОЂЕНДАН

Више ми нису потребне речи, треба ми време;
Време је да сунце каже колико је сати;
Време је да цвет проговори, а уста занеме;
Ко лоше живи зар може јасно запевати!

Веровао сам у сан и у непогоду,
У две ноћи био заљубљен ноћу,
Док југ и север у истој плоди
Сазревају и цвокоћу.

Сањајући ја сам све празнике преспавао!
И гром је припитомљен певао у стаклу.
Не рекох ли: ватру врати на место право,
А пољупцу је место у паклу.

И хлебови се под земљом шквалују;
Ја бих се желео на страни зла тући;
Па ипак, по милости историје,
Повраћајући и ја ћу у рај ући.

За пријатеље прогласио сам хуље,
Заљубљене у све што пева и школи.
Док ми звезде колена не нажуље
Молићу се побожној води.

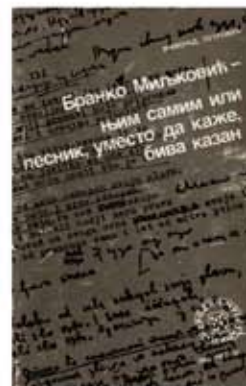
УЗАЛУД ЈЕ БУДИМ

Будим је због сунца које објашњава себе биљкама
због неба разлетог између прстију
будим је због речи које пеку грло
волим је ушима
треба ићи до краја света и наћи росу на трави
будим је због далеких ствари које личе на ове
овде
због људи који без чела и имена пролазе улицом
због анонимних речи тргова
будим је због мануфактурних пејзажа јавних паркова
будим је због ове наше планете која ће можда
бити мина у раскрваљеном небу
због осмеха у камену другова заспалих између
две битке
када небо није било више велики кавез за птице
него аеродром
моја љубав пуна других је део зоре
будим је због зоре због љубави због себе због
других
будим је мада је то узалудније неголи дозивати
птицу заувек слетелу
птицу је рекла: нека ме тражи и види да ме
нема
та жена са рукама детета коју волим
то дете заспало не обрисавши сузе које будим
узалуд узалуд узалуд
узалуд је будим
јер ће се пробудити дружиња и нова
узалуд је будим
јер њена уста неће моћи да јој кажу
узалуд је будим
ти знаш да вода протиче али не каже ништа
узалуд је будим
треба обећати изгубљеном имену нечије лице
у песку

Бранко Миљковић

СМРТ ОРФЕЈА

ПОЕЗИЈА БРАНКА МИЉКОВИЋА

Награда Бранко Миљковић једна од престижнијих награда коју за књигу песама додељује Скупштина града Ниша од 1971. године.

Награђени piscи и дела

1971. Милутин Петровић Глава на палу (Просвета, Београд)
1972. Оскар Давичо Прочитани језик (Нолит, Београд)
1973. Бранислава Петровић Предосећање будућности (СКЗ, Београд)
1974. Данијел Драгојевић Природотис (Студентски центар свеучилишта из Загреба)
1975. Васко Пона Вучја со, Живо месо, Кућа на сред друма (песнички триптих)
1976. Србо Ижовски Зачарани путник (Веселин Маслеша, Сарајево)
1977. Анђели Вулатић Кад будем велики као мрав (Веселин Маслеша, Сарајево)
1978. Стеван Ранковић Случајни мезовари (Просвета, Београд)
1979. Милодраг Павловић Видовица (Народна књига, Београд)
1980. Љубомир Симоновић Видик на две воде (Нолит, Београд)
1981. Блаже Конески Тамне воде (Веселин Маслеша, Сарајево)
1982. Душко Новаковић Надзорник кварт (БИГЗ, Београд)
1983. Борислав Радовић Песме 1971 - 1982. (Нолит, Београд)
1984. Иван В. Лалић Страсна мера (Нолит, Београд)
1985. Вено Тауфер Сиврач пред паклом (Просвета, Београд)
1986. Мирослав Максимовић Снежги о животним радостима и тешкоћама (Народна књига, Београд)
1987. Игет Сарајлић Нехролог славују (Просвета, Београд)
1988. Слободан Ракић Овоина земља (БИГЗ, Београд)
- Специјална повеља Славомир Гвондовић Подмалачане црте (Просвета, Београд)
1989. Рајко Петров Ного Лазарева субота (СКЗ, Београд)
1990. Александар Ристовић Празник луде (Просвета, Београд)
1991. Милосав Тешић Клауч од куће (Матица српска, Нови Сад)
1992. Алек Вукадиновић Рука језика (Наша књига, Београд)
1993. Драган Јовановић Данислов Кућа Бахове музике (Нолит, Београд)
1994. Владислав Јагличић Усамљени путник (СКЗ, Београд)
1995. Драгана Урошевић Дневник добровољне несанице (Просвета, Београд)
1996. Срба Митровић Синоци за панораму (Матица српска, Нови Сад)
1997. Петар Цветковић Песме из аутобуса (Просвета, Београд)
1998. Милан Орлић Бруј Миленија (Просвета, Београд)
1999. Ана Ристовић Забава за доконе хџери (Рад, Београд)
- Горан Станковић Четири доба (Просвета, Београд)
2000. Војислав Карановић Сит земље (СКЗ, Београд)
2001. Жигорд Недељковић Тачни стихови (Народна библиотека "Стефан Првовећани", Краљево)
2002. Гојко Ђого Црно руно (Просвета, Београд)
2003. Томислав Маринковић Шола трајања (Народна библиотека "Стефан Првовећани", Краљево)
2004. Ненад Јовановић Живети на модеран и умрети на старински начин (Народна библиотека "Стефан Првовећани", Краљево)
2005. Дејан Алексић После (Народна библиотека "Стефан Првовећани", Краљево)
2006. Доброслав Синканић Архив белтне (Филип Вишњић, Београд)
2007. Марија Симоновић Киновар (Народна књига, Београд)
2008. Милан Ђорђевић Радост (Народна библиотека "Стефан Првовећани", Краљево)

РАВНО ДО ДНА

150 ружа и дјелић твог сна
Марширало је синоћ без престанка
Дао сам свој најбољи град
Падали су уз пут
Ознојени шампиони
Угашених погледа
Долазим ти као фантом слободе и зато
Покажи што знаш
Долазим ти као фантом слободе да те
водим
Равно до дна

Лоше прикривена жеља, далеки циљ
Рутинско свођење рачуна за мајмунска
лица
Провинцијски бар са пјесмом на крају
Растурала је ноћ
Заспао сам над отвореном књигом
Окована свијест у златном издању

А кад зажелиш да се вратиш погледај
Омамљена самоћом твоја сјена
На прозору, у огледалу, пред вратима
Видно сам бијес тврдих момака
демонска игра одбачених људи
тко је заузео мјесто у рају
поштење или власт
тко је хвално царево рухо
пагуљци с насловних страна.

Бранимир Џони Штулић

РУКЕ

Пусти да ти свирам, душа гине од тишине.
И не бој се буке, то што свира то су руке!

Јутрос си заборавно све што те држало
скупа,
овај дан што на прозор луна није твој, није
твој.
Око тебе шуте ствари, твој кревет и стол
те нијемо гледају,
са зидова висе трице тек да те грубо
сјећају.
У сјенама тих, временама тих времена
слутних превару
и издају издају...

Пусти да ти свирам, душа гине од тишине.
И не бој се буке, то што свира то су руке!

Око тебе шуте ствари, твој кревет и стол
те нијемо гледају,
са зидова висе трице тек да те грубо
сјећају.
У сјенама тих, временама тих времена
слутних превару
и издају издају...

Пусти да ти свирам, душа гине од тишине.
И не бој се буке, то што свира то су руке!

Пусти да ти свирам...

Дарко Рундек

ЗАБРАЊУЈЕМ

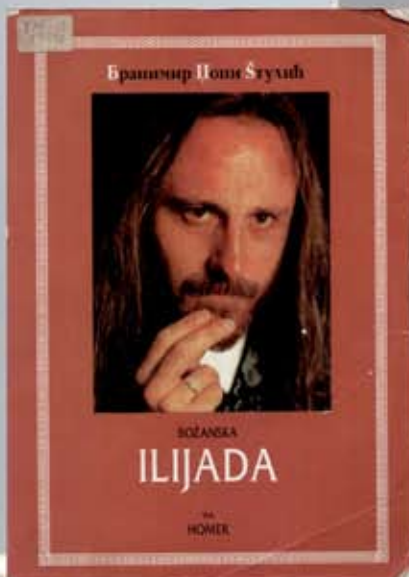
ово је ноћ
која купа се у светлу
на подлози тамној
блистају наше очи

ово је ноћ
која мирише на истину
када кажем
како сам био наиван
забрањујем
све оне замке ваше подлости
забрањујем
да додир зависти и болести
буде крај
ово не сме бити крај
не сме бити крај

чује се звук
који подсећа на хук
из дубине шума
руши се стабло по стабло
стабло по стабло

умире зид од плача
умире сам
умире бештија
забрањујем
све оне замке ваше подлости
забрањујем
да додир зависти и болести
буде крај
ово не сме бити крај
не сме бити крај.

Милан Младеновић

Бранимир Штулић

Хелени знају дева тако да нећу описивати
Никоме облике али рећи ћу нешто што се
Не знаде дева на стражњим ногама имаде
Четири бута и четири колена и сплотива.
Окренута према репу међу стражњим ногама
- Херодотова истраживања 3.103, Бранимир Штулић

Милан Арсенић

Овим Хеленима који знају како изгледа камела нећу је
описивати, али ћу споменути оно што код ње није
познато. На стражњим ногама има четири бута и
четири колена, а полни органи између стражњих ногу
окренути су према репу.
- Херодотова Историја, Матица српска, Нови Сад 1966

ДАНИЦА.

И НИШКИ МЛАДИ ПЕСНИЦИ

СТАНИЦА

Не повезује нас трг.
Сами смо центар свега.
Ми смо Млечни пут
а светови круже око њега.

Не повезује нас парк,
пролеће и мирис цвећа,
пар речи и око њих мрак,
шум кише или дрвећа.

Не повезује нас град.
А дизали су се многи око нас.
Ми смо један мали уздах -
један мали заједнички час.

Повезује нас станица.
Ту смо се срели.
Од тада не постоји граница
која нас од љубави дели.

Немања Јовановић

МАТЕМАТИЧКИ РЕЧНИК

Математички речник
се састоји од речи
центар, круг и пречник.

И ту почиње математичка игра
све се врти као чигра.
Ту негде и лопта скаче
а скуп ме осваја све јаче.

Радује ме мрежа
проблематика је све тежа
предајем се ја предано раду
у мени угао буди наду

прав, оштар, туп ил' опружен математичким
је проблемима окружен. На одмору сви
вриште а мене слатке муке тиште нацртала
сам много слика будна сањам победника,
жеља у мени се буди математички речник се
сам мени нуди. Видим и наставницу
математике пред озбиљним је проблемом,
одлучује чији је најбољи речник мери угао и
пречник.

Јер се не ради свакога дана математички речник.
Анастасија Коцић

ПРВИ СОНЕТ

Овај ти сонет ништа неће значити,
Мени хоће, јер он ми је први.
Ти њега нећеш у небеса закочити;
поезија ти једноставно није у крви.

Овај ти сонет ништа неће значити,
Мени хоће. Ново је то мени.
Овај ће сонет нешто означити:
време посвећено једној жени.

Многе ће љубави остати без снаге.
Време све склони својом руком снажном.
У моју ће душу доћи нове драге.

Ал' једно сматрај чињеницом важном:
Знају за још многе љубави вредне,
Ал' први је сонет настао због једне.

Душан Миленковић

БИЛБОРД

У ушци мојој су поређани
велике слике у боји
на којима реклама стоји
све се слика и увећа
од пасте и зуба на плакату
до јутарње кафе за маме и тату.
У паручују, јефтинејег света сви су мета
сметше ми се велике слике у боји
на којима тачно стоји
како изгледа срећа
кад нам се производ слика и увећа.

Наталија Коцић